

COACH

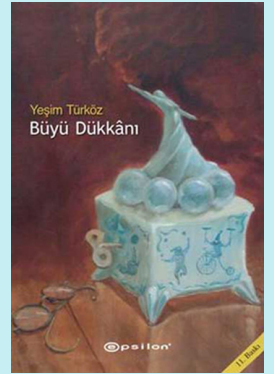
ZORBALIK: "Öğretmenim **ŞAKA** yapıyorduk!"

Akran; çocuk ya da ergenlerde aynı yaş grubunu ifade eden bir kavramdır. Akranları ile olumlu ilişkiler geliştirme, çocuğun sosyal gelişimi için oldukça önemlidir. Çocukluk döneminin gelişimsel görevlerinden biri yaşlıları ile iyi ilişkiler kurmaktır. Bu gelişim görevinin tamamlanması, çocuğun gelecekteki gelişimini ve başarısını olumlu etkileyecektir. Çocukluk döneminde, sosyal onay ihtiyacının karşılanmasında, çocuğun akranları tarafından kabul edilmesi önem taşımaktadır.

Akranlarla kurulan ilişkiler, genel olarak eşit düzeyde yer alan ilişkilerdir. Taraflar bu ilişkiden çoğunlukla aynı ölçüde yararlanır ve katkıda bulunurlar. Taraflar arasındaki genel güç dengesi, çocuğun gelişiminde olumlu iken bu dengedeki bozulma, tam tersi etki yapması açısından dikkat çekicidir. Özellikle çocuk ve ergenlerin eğitim ve öğretim nedeniyle bir arada buldukları okul ortamlarında gösterilen güç dengesizlikleri ve örseleyici eylemler, gelişimsel süreci olumsuz etkilemeleri nedeniyle önemlidir. Bahsedilen güç dengesindeki bozulma akran zorbalığı ile toplumsal yaşantının sürdürüldüğü her ortamda kendini gösteren önemli bir sorundur.

ZORBALIK NEDİR?

Bir kişi ya da grup tarafından gerçekleştirilen, **sürekli, kasıtlı, yinelenen;** sıkıntıya, incinmeye veya yersiz baskıya neden olan davranıştır. Başkalarına karşı her türlü tacizi (cinsiyet, fiziksel özellikler), küçük düşürmeyi, sindirmeyi ve kötü davranmayı içerir.

Ayın Kitabı :
Büyü Dükkanı
Yeşim Türköz

Ayın Filmi :
Koro
Christophe
Barratier

ZORBALIK NORMAL MİDİR?

Çocuklar, okul yıllarında zorbalığa maruz kalabilmekte, başkalarına zorbalık yapıldığına şahit olmakta ya da kendisi bu tür davranışlarda bulunabilmektedirler. Zorbalık özellikle 7-11 yaş döneminde yoğundur.

Çocuklar bazen saldırgan davranışlar gösterirler, fakat bunların sadece küçük bir kısmı zorba davranışlara dönüşmektedir. **Zorbalık ciddi bir sorundur ve hiçbir biçimiyle kabul edilemez bir davranıştır.** Bütün çocuklar başkalarına karşı zorbalık yapmanın yanlış ve haksız olduğunu öğrenmelidir.

ZORBA DAVRANIŞLAR NELERDİR?

Sözlü Davranışlar: Ad takma, alay etme, onurunu zedeleme, küçük düşürme, iğneleme, hakaret etme, tehdit etme gibi davranışları içerir.

Fiziksel Davranışlar: Vurma, yumruklama, tekme atma, tırmalama, çelme takma, tükürme gibi davranışları içerir.

Toplumsal Davranışlar: Görmezden gelme, yok sayma, yabancılaştırma, uygunsuz hareketler yapma gibi davranışları içerir.

Psikolojik Davranışlar: Söylenti yayma, düşmanca bakma, sahip olunan şeylerin saklanması veya bunlara zarar verilmesi, kötü niyetli elektronik posta veya SMS mesajları, kameralı telefonların uygunsuz kullanımı gibi davranışları içerir.

ÇOCUKLAR NEDEN ZORBALIK YAPAR:

Çocuklar birçok nedenden ötürü zorbalık yapabilmektedir. Zorbalık genellikle **ŞAKA** ya da **EĞLENME** amaçlı yapılmaktadır. Zorbalık, kaygı ve tedirginliklerini gösterme biçimi olabilirken, evde yaşanan sorunlar, aileleri tarafından zorbalığa maruz kalma, okul yaşamlarındaki baskıyla baş etmede zorluklar yaşama, kendilerinin incinmemesi için başkalarını incitme zorba davranışların nedeni olabilmektedir.

ZORBALIĞIN ETKİLERİ:

Okula gitmek istememe, sık hastalanma, sık sık eşyalarını kaybetme, duygusal problemler, sinirlilik, içe kapanık, gergin olma, iştahsızlık, uyku sorunu, kabus görme, kardeşlerine zorbaca davranabilme, kendine zarar verme, başarısızlık zorbalığa uğrayan çocuklarda görülebilen etkilerdendir.

SİBER ZORBALIK:

İnternet ergenler arasında sosyal medya, eğlence, araştırma, alışveriş, okul arkadaşlarıyla iletişim (e-posta) için sıklıkla kullanılmaktadır. Bu araçlarla, örneğin cep telefonu ile veya internet aracılığıyla kurulan iletişim, kimliğin gizlenebilmesi avantajı nedeniyle kolay hedef seçimine olanak sağlamakta, küfür, hakaret, tehdit içeren mesajların hızla yayılmasını kolaylaştırmaktadır. Siber zorbalık, fiziksel ortamda gerçekleştirilen zorbalık türlerine benzemektedir. Tek fark internet veya cep telefonu gibi sanal iletişimin gerçekleştirildiği bilgi ve iletişim teknolojilerinin aracı olarak kullanılmasıdır.

Siber zorbalık; bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak bir birey ya da grup tarafından diğerine ya da diğerlerine zarar vermek için tasarlanan kasıtlı, tekrarlanan ve ya düşmanca davranış içeren zorbalık türü olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca izinsiz olarak başkalarının e-postalarını okuma, kişisel şifre veya resimlerini kullanma veya başkalarına gönderme, utandırıcı mesajlar gönderme, çekme ve bunları yayma, başkalarının izni olmadan şifrelerini ele geçirme gibi davranışları içermektedir. Her ne kadar zorbalık, öğrenciyi tanıyan (örn. Sınıftan bir arkadaş) ya da tanınmayan kullanıcılar tarafından yapılmakta ise de, siber zorbalık yapanların genellikle hedeflerini tanıdığı dikkati çekmektedir.

Siber zorbalıkta saldırgan ile mağdur arasında kişisel bir temas bulunmamasına rağmen, saldırıya uğrayan kişi psikolojik zarar görmekte, depresyon, düşük benlik saygısı, korku, üzüntü, hayal kırıklığı, utanç gibi duygular yoğun olarak görülmektedir.

AİLELERE ÖNERİLER:

- Aileler çocuklarının arkadaşları arasında popüler olması yönündeki istek ve beklentilerini çocuklarına yansıtmaktan kaçınmalıdır.
- Aileler çocuklarına daha fazla zaman ayırmalı, zorba davranışlarına karşı dikkatli olmalıdır.
- Aileler çocukları ile açık iletişim kurarak; çocuklarını üzen veya mutsuz eden arkadaşlarının olup olmadığını sormalı, böyle bir durumla nasıl baş ettiğini öğrenmelidir.
- Çocuğu zorbalığa karışan aile öncelikle çocuğunu dikkatle dinlemeli, çocuğuna nasıl yardım edebileceği üzerinde düşünmeli, okul ile işbirliği yapmalı ve olanak varsa okul dışı uzmanlardan da destek alarak çözüm üretmede işbirliğinde bulunması önem kazanmaktadır.
- Zorba ve mağdur olan öğrencilerin aileleri, çocukları ile empati kurmalı, onları yargılamadan durumu tartışmak yerine, çocuklarının duygularını ve neler hissettiklerini anlamaya çalışmalıdır.
- Aileler zorbalığın nerede meydana geldiğini, nasıl oluştuğunu öğrenmelidir.
- Öğretmenler, okul yöneticileri ve rehber öğretmenlerle konuşarak ortak çözüm yolları belirlemeye çalışmalıdır. Ancak aile çocuğunu buna zorlamamalı, çocuğun hazır olduğundan emin olduğunda bu çözüme başvurmalıdır.

KAYNAKÇA:

KEPENEKÇİ. Y.K. Okullarda Suçun Önlenmesi

PİŞKİN. M. (2002) Okul Zorbalığı. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Der. Sy.2 (Ss:533-551)

GÜVENİR. T. Okulda Akran İstismarı. Ankara. Kök Yayıncılık

KORKUT. F. (2204). *Saldırganlık, şiddet, zorbalık ve önleme*. Okul Temelli Önleyici Rehberlik ve Psikolojik Danışma (Ss: 317-343). Ankara Anı Yayıncılık

Young Minds 102-108, Clerkenwell Road, Londo

